

“Səslərin Sərhədsiz Dünyası: Müasir Musiqi Günləri”

Müasir dövrün incəsənət hadisələri arasında seçilən və dinləyicilərə unikal musiqi təcrübələri bəxş edən Müasir Musiqi Günləri Festivalı hər il peşəkar musiqiçiləri, bəstəkarları və musiqisevərləri bir araya gətirir. Bu festival, çağdaş klassik musiqinin və eksperimental janrların tanınması, inkişaf etdirilməsi və geniş auditoriyaya çatdırılması məqsədilə təşkil olunur. Müasir Musiqi Günləri Festivalı Azərbaycanın və beynəlxalq musiqi məkanının tanınmış bəstəkarlarının yeni əsərlərini təqdim etmək, gənc ifaçılara və yaradıcı şəxslərə platforma yaratmaq məqsədi daşıyır. Festival, eyni zamanda, ənənəvi musiqi anlayışlarını genişləndirərək, yeni texnologiyalar və musiqi dilindəki yeniliklərlə zənginləşdirilmiş əsərləri gündəmə gətirir.

Festival çərçivəsində müxtəlif janrlarda konsertlər, ustad dərsləri, seminarlar və diskussiyalar təşkil olunur. Proqramda həm elektroakustik əsərlər, həm də canlı ifalar yer alır. Qeyd edək ki,

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi və Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi, Bakı Müasir Musiqi Cəmiyyətinin təşkilatçılığı ilə 19-25 may tarixlərində “3-cü Bakı Müasir Musiqi Günləri” Festivalı keçirilib.

Növbəti dəfə müasir musiqi sahəsində fəaliyyət göstərən yerli və xarici bəstəkar və ifaçılar bir araya gəlib. Bu ilki festivalın da missiyası ölkəmizin dünya müasir musiqi həyatında təmsilini gücləndirməkdir.

May ayının 19-dan 25-nə qədər davam edən festivalda proqrama daxil olan XX-XXI əsr bəstəkarlarının əsərlərini həm yerli musiqi kollektivləri “Cadenza Contemporary Orchestra”, BCMS Ensemble, Əkinçi kvarteti, Niyazi adına Dövlət Simfonik Orkestri, solistlər, həm də Almaniyanın nüfuzlu müasir musiqi ansamblı olan “Der Gelbe Klang”, eləcə də İsveçrə, Macarıstan, Ukrayna, Rusiya kimi ölkələrdən dəvət olunmuş ifaçılar - Szilard Benes, Avital Cohen, Oleksi Murza və s. ifa ediblər.

Festival proqramı səhər, günorta, axşam seanslarından ibarət olub və ictimaiyyətə açıq elan edilib. Proqram çərçivəsində Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyi,

Qara Qarayevin Ev Muzeyi, Muzey Mərkəzi, Beynəlxalq Muğam Mərkəzi, Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyası, Azərbaycan Dövlət Milli Gənc Tamaşaçılar Teatrı və Nizami Kino Mərkəzi kimi aparıcı teatr-tamaşa və konsert zallarında həm peşəkar musiqiçilər, həm də müasir musiqi ilə maraqlanan hər kəs üçün açıq olan vorkşoplar və mühazirələr, eləcə də axşam konsertləri keçirilib.

Bakı Müasir Musiqi Günləri Festivalının son

günündə ənənəvi olaraq Azərbaycan dilində subtitrlərlə hazırlanmış nüfuzlu dünya bəstəkarlarından birinin həyatından bəhs edən film nümayişi həyata keçirilib, (Robert Mugge - “George Crumb: The Voice of Whale” | “George Crumb: Balinanın səsi”).

Festivalın direktoru, bəstəkar Türker Qasımzadə qəzetimizə açıqlamasında festivalda əsasən XX-XXI əsr bəstəkarlarının müxtəlif janrlarda və bəzən də çağdaş dövrün diktəsi ilə janr sərhədlərində yazılan əsərlərinə üstünlük verildiyini bildirib: Bakı Müasir Musiqi Günləri Festivalı - bu, dünyanın bir parçası olmaq hissidir. Biz müasir musiqini həm ifa edir, həm də yaradıq. Keçirilmiş üç festival bu ideyanı ehtiva edir: biz və onlar - eyni müstəvidə, eyni musiqi dilində danışırıq. Bakı bu prosesin vacib dalğalarından biridir. Şəhər hələ 1922-ci ildə “Symphony of Sirens” instalyasiyasının ilk səsləndiyi məkan olaraq dünyanın diqqətini cəlb etmişdi. Ona görə Bakı bu hadisələr üçün doğma yerdir.

Proqramda dünya premyeraları da daxil olmaqla, 40-a yaxın əsər yer alır və bəzi əsərlər xüsusi olaraq bu festival üçün yazılmışdır. Festivala təqdim olunan əsərlərdə müasir musiqi dünyasında hazırda mövcud olan ən son təməyüllər və estetikalar - eksperimental yanaşmalar, elektroakustik texnikalar və s. çağdaş istiqamətlərə üstünlük verilir. Bu, həm yerli, həm də beynəlxalq bəstəkarların müasir axtarışlarını əks etdirir. Bu kimi festivallar cəmiyyət üçün bir sıra üstünlüklər təqdim edir: Müasir musiqi sahəsində yeni əsərlərin təqdimatı və ifası ilə mədəniyyətin zənginləşdirilməsi, festival çərçivəsində keçirilən vorkşoplar, mühazirələr və ustad dərsləri vasitəsilə gənc musiqiçilərin və maraqlananların bilik və bacarıqlarının artırılması, yerli və xarici musiqiçilərin bir araya gəlməsi ilə beynəlxalq əlaqələrin qurulması və təcrübə mübadiləsi, festivalın ictimaiyyətə açıq tədbirləri vasitəsilə geniş auditoriyanın müasir musiqi ilə tanış olması və bu sahəyə marağın artırılması, və s. Festivalda çıxış edən bəstəkar Elmir Mirzəyev bildirib ki, festival tərəfindən sifariş edilib və avtobioq-

rafik xarakter daşıyır:

“Səfəq” əzab və təcrid, iztirab və ümid mövzularına həsr olunmuş bir bəyandır. Instrumental Musiqi Teatrı janrında yazılmış əsərin konsepsiyası əngəlli uşaqların faciəvi taleyi və kədər dolu həyatını ifadə edir.

Beş hissədən ibarət olan əsərin hər hissəsində tədricən ağrı və işıq, dəhşət və arzuların, inkar və qəbullanmanın fərqli qatları açılır.

Birinci hissədə “Zülmət” bölümünün mərkəzi hissəsi - aktyorlar və əlil arabasında olan solist-akkordeonistin tam qaranlıqda ifa etdiyi performansdır. İkinci hissədə ümitsizlik və susqunluq hissini ifadə edir. Azərbaycan və alman dillərində iztirabları ifadə edən şeirlər xaos və tənhalıq duyğusunu dərinləş-

dirir. Hec bir müşayiət olmadan isterik vokal kvartetin ifası təcridi nümayiş etdirir - xəstə uşaqların taleləri önündəki tənhalıq hissi bu səhnədə əksini tapır. Bu hissə xəstəlik və ağrının absurdluğunu, iztirabın mənasızlığını və qaçılmazlıq qarşısında acizliyi simvolizə edən bir çıxışıdır.

Üçüncü - “Qiyam” hissəsində soprano ilə əsasən mis nəfəslı və zərb alətləri səslənir. Burada təleyə qarşı kor-korənə, ümitsiz qəzəb və üsyan alovlanır. Dördüncü hissədə Sükut və rüyalarla dolu bu dünyada iztirab qismən əridilir və sonda Gustav Mahler'in Beşinci Simfoniyasından “Adagio”nun demək olar ki, seziilməyən sitatında həll olunur.

Beşinci hissədə dramın kulminasiyasıdır. Hissə boyu əsasən arfa ilə celestanın ifadəsində keçən və həyəcanlı pulsasiyalı gərgin ürək döyüntüsünü təsvir edən faktura kulminasiyada partlayışa və sona yaxın nura (hərfi mənada) yönəlir”.

Qeyd edək ki, “Şəfəq” kölgədə qalanların ağrısını görməyə, rəhm və anlayışa çağırış cəhdidir.

Festival çərçivəsində iştirak edənlər arasında musiqiçilərdən Humay Qasımova, Cavad Cavadzadə, Szilard Benes, Raul Hüseyinov, Mahir Tağızadə, Sənubər Sultanova, Aynur Əhədova, Flipp Fitin və b. yer alıb.

Müasir Musiqi Günləri Festivalı yalnız musiqi hadisəsi deyil, həm də estetik axtarışların və bədii yeniliklərin təcəssümüdür. Hər il artan maraq və iştirakçılar bu festivalın gələcəkdə daha da genişlənəcəyinə və müasir musiqi sahəsində mühüm bir mərkəzə çevriləcəyinə işarədir.

Havar Şəfiyeva